

Spis treści

Wprowadzenie	9
Podstawy metodologiczne	10
Materiał	12
Założenia	14
I. Kto ty jesteś? Identyfikacja	21
1. XVI–XVII wiek	23
Rozróżnienia regionalne. <i>Gens/natio</i>	25
Naród szlachecki	31
2. XVIII wiek	34
Jeden naród „zobywatelony”	35
Znaki Polaka	39
3. XIX wiek	50
Zewnętrzne oznaki poddaństwa	50
Lęk przed wynarodowieniem	57
„Prawdziwy patriota”	62
4. XX wiek	65
Ślady zaborów. „Ty rusku, ty prusku”	66
Znaki polskości	70
Wartościowanie	72
„Czuję się dumnym, że pochodzę z tego dzielnego szczepu”	75
„Mały narodek” „Polaczki”	79
Procent Polaka w Polaku	81
Wybór i „fałszowanie” tożsamości	86
Wyzwalanie się z narodu	91
II. Gdzie ty mieszkasz? Przekształcenia map mentalnych	94
1. XVI wiek	98
Plan daleki	99
Plan bliski	101
Plan najbliższy	103
2. XVII wiek	104
Plan daleki	104
Plan bliski	106
Plan najbliższy	114
3. XVIII wiek	114
Plan daleki	114
Plan bliski	116
Plan najbliższy	118
4. XIX wiek	118
Plan daleki	119

Plan bliski	126
Plan najbliższy	132
5. XX wiek	132
Plan daleki	133
Plan bliski	137
Plan najbliższy	151
III. Jaki czas twój? Konceptualizacje czasu wspólnotowego	157
1. XVI wiek	159
Czas linearny, teleologiczny	159
Kontinuum czasu boskiego i ludzkiego	160
Czas genealogiczny	160
2. XVII wiek	161
Czas cykliczny	162
Czas linearny, teleologiczny	162
Czas boski	163
Czas ludzki genealogiczny	163
Załamanie kontinuum polskiego czasu	165
3. XVIII wiek	168
Czas ludzki. Zeświecczenie czasu	168
Koniec czasu	170
Historia. Chronologia. Segmentacja dziejów	171
Czas mityczny	173
Czas genealogiczny	175
Zerwane kontinuum. Letarg	178
4. XIX wiek	179
Umarli	180
Historia i prehistoria a mit	180
Czas cykliczny	183
Czas linearny	185
Czas genealogiczny	188
Czas ludzki	190
5. XX wiek	192
Zerwane kontinuum	192
Segmenty czasu. Teraźniejszość. Przyszłość. Przeszłość	196
Teraźniejszość	196
Przyszłość	198
Przeszłość. Historia a mitologia	201
Cykliczne i linearne wizje czasu	205
Przekaz pokoleniowy	209
IV. Jaki jesteś? Autostereotyp	213
1. Aspekt psychiczny i psychospołeczny	217
[1] Odważny	220
[2] Waleczny, sprawny w boju, dobry żołnierz	227
[3] Skłonny do bijatyk	230

[4] Skłonny do sporów, kłótniwy	231
[5] Nieposłuszny	233
[6] Zawistny, zazdrosny, skłonny do szkalowania rodaków	234
[7] Honorowy	236
[8] Dumny, pyszny	239
[9] Szlachetny wspaniałomyślny	240
[10] Uczciwy, cnotliwy	242
[11] Szczery, otwarty	243
[12] Skromny	243
[13] Prosty	244
[14] Łagodny	244
[15] Dobry, dobroduszny	245
[16] Gościnnie	246
[17] Mądry, inteligentny, sprytny	246
[18] Głupi, nierozsądny, niedojrzały	247
[19] Lekkomyślny, niewytrwały	248
[20] Ognisty, pobudliwy	249
[21] Pełen fantazji, wesoły, pełen ducha, skłonny do fanfaronady i głośnych przechwałek	250
[22] Niesolidny	251
2. Aspekt fizyczny	251
[1] Kondycja fizyczna	252
[2] Twarze, postawa, ogólny wyraz	253
[3] Szczegółowe cechy antropologiczne	254
[4] Części ciała	255
3. Aspekt kulturowy	256
[1] Fryzura, zarost	257
[2] Ubiór	259
[3] Język	265
[4] Tańce. Muzyka	270
4. Aspekt bytowy. Jedzenie i picie	272
[1] Picie alkoholu	272
[2] Jedzenie	276
5. Aspekt ekonomiczny	278
6. Aspekt religijny	297
Wyznanie	298
Religijność	303
7. Aspekt ideologiczny	308
Wnioski	329
XVI–XVII wiek	329
XVIII wiek	331
XIX wiek	333
XX wiek	335
Identyfikacja	337
Miejsce	339

Czas	341
Autosterotyp	345
Źródła	357
Literatura	362
Indeks osób	373
Резюме	383
Summary	385